

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 98g/2022

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 460 alin. (7)
din Codul de procedură penală
*(emiterea ordonanței de refuz în deschiderea procedurii de revizuire a
procesului penal)*

CHIȘINĂU

13 septembrie 2022

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Marcel Lupu, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 30 iunie 2022,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 13 septembrie 2022, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 460 alin. (7) din Codul de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003. Excepția a fost ridicată de dl avocat Roman Doroftei, în interesele dlui Ștefan Lupu, parte în dosarul nr. 10r-244/2021, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de un complet de judecători de la Curtea de Apel Chișinău format din dnii Ion Bulhac, Ghenadie Lîsîi și Ghenadie Morozan, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Circumstanțele litigiului principal, așa cum au fost formulate de autorul excepției, pot fi rezumate după cum urmează:

4. La 2 noiembrie 2020, dl avocat Roman Doroftei a depus la Procuratura raionului Orhei, în interesele dlui Ștefan Lupu, o cerere de revizuire a procesului penal. Printr-o ordonanță din 17 noiembrie 2020, cererea de revizuire a fost respinsă.

5. Dl avocat Roman Doroftei a contestat ordonanța din 17 noiembrie 2020 în fața judecătorului de instrucție. La 15 februarie 2021, judecătorul de instrucție i-a respins contestația. Avocatul a atacat încheierea din 15 februarie 2021 cu recurs, la Curtea de Apel Chișinău.

6. În cadrul examinării recursului, dl Roman Doroftei a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 460 alin. (7) din Codul de procedură penală, care reglementează competența procurorului de a respinge cererea de revizuire atunci când nu constată motive care justifică revizuirea printr-o ordonanță care poate fi contestată la judecătorul de instrucție.

7. Printr-o încheiere din 7 iunie 2022, Curtea de Apel Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

9. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, sunt următoarele:

Articolul 313

Plângerea împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală și ale organului care exercită activitate specială de investigații

„[...]”

(6) Încheierea judecătorului de instrucție este irevocabilă, cu excepția încheierilor privind refuzul în pornirea urmăririi penale, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală, încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale și reluarea urmăririi penale, care pot fi atacate cu recurs la curtea de apel în termen de 15 zile de la data pronunțării.”

Articolul 460 Deschiderea procedurii de revizuire

„(1) Procedura de revizuire se deschide în baza cererii adresate procurorului de nivelul instanței care a judecat cauza în fond. În cazul temeiurilor prevăzute la art.458 alin.(3) pct.3) și 4), procedura de revizuire se deschide în baza cererii adresate instanței de judecată care a judecat cauza în primă instanță.

[...].

(7) **Dacă lipsesc temeiurile prevăzute la art. 458, procurorul emite o ordonanță de refuz în deschiderea procedurii de revizuire, ordonanță care este susceptibilă de a fi atacată în modul prevăzut la art. 313.**

[...].”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. Autorul excepției susține că prevederile contestate nu conțin suficiente garanții împotriva abuzurilor organului de urmărire penală și ale instanțelor de judecată. De altfel, autorul menționează că judecătorul de instrucție a examinat contestația formulată împotriva ordonanței de respingere a cererii de revizuire în lipsa condamnatului.

11. În opinia autorului excepției, prevederile contestate sunt contrare articolelor 4, 20, 23 și 26 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor dispoziții din Codul de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, ține de competența Curții Constituționale.

14. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de avocatul părții într-un proces din fața instanței de judecată. Astfel, excepția a fost ridicată de un subiect căruia i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

15. Curtea reține că obiectul excepției îl constituie articolul 460 alin. (7) din Codul de procedură penală, care stabilește că în situația în care procurorul nu identifică vreun motiv prevăzut de lege care justifică revizuirea procesului penal, acesta emite o ordonanță de refuz în deschiderea procedurii de revizuire printr-o ordonanță care este susceptibilă de a fi atacată în modul prevăzut la articolul 313 din același Cod.

16. Curtea notează că o altă condiție pentru formularea excepției de neconstituționalitate o constituie aplicabilitatea prevederilor contestate în cauza în care a fost ridicată excepția (a se vedea punctul 1 din dispozitivul HCC nr. 2 din 9 februarie 2016, DCC nr. 18 din 9 februarie 2021, § 22).

17. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză care are ca obiect examinarea unui recurs împotriva unei încheieri a judecătorului de instrucție prin care a fost respinsă o contestație împotriva unei ordonanțe a procurorului de refuz în deschiderea procedurii de revizuire. Încheierea contestată a fost pronunțată de judecătorul de instrucție cu ocazia examinării unei plângeri formulate pe baza articolului 313 din Codul de procedură penală. Totuși, Curtea reține că, potrivit articolului 313 alin. (6) din Cod, încheierea judecătorului de instrucție este irevocabilă, cu excepția încheierilor privind refuzul de pornire a urmăririi penale, de scoatere a persoanei de sub urmărirea penală, de încetare a urmăririi penale, de clasare a cauzei penale și de reluare a urmăririi penale. Astfel, încheierile prin care se resping contestațiile formulate împotriva ordonanțelor prin care se refuză deschiderea procedurii de revizuire

sunt irevocabile. În acest context, Curtea observă că autorul a ridicat excepția de neconstituționalitate în fața unei instanțe de recurs, deși încheierea contestată a devenit irevocabilă.

18. Așadar, Curtea nu poate constata în ce măsură prevederile care îi conferă procurorului competența de a refuza deschiderea procedurii revizuirii printr-o ordonanță care poate fi contestată la judecătorul de instrucție urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate (a se vedea, *a contrario*, DCC 85 din 8 iunie 2021, § 22, în care Curtea a reținut aplicabilitatea normelor contestate în cazul unor excepții ridicate cu ocazia formulării căilor de atac împotriva unor acte care nu puteau fi contestate. În acele cazuri, excepțiile de neconstituționalitate puneau în discuție însăși problema lipsei unei căi de atac).

19. Prin urmare, având în vedere cele menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g) și 140 din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 460 alin. (7) din Codul de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, ridicată de dl avocat Roman Doroftei, în interesele dlui Ștefan Lupu, parte în dosarul nr. 10r-244/2021, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

Chișinău, 13 septembrie 2022

DCC nr. 123

Dosarul nr. 98g/2022